

Slovo k povzbuzení na neděli 24. dubna 2022, na Druhou neděli velikonoční – C
Biblická čtení: Sk 5,12-16; Ž 118; Zj 1,9-11 a.12-13.17-19; Jan 20,19-31

Milé sestry, milí bratři,

jak bývá každoročně připomínáno, dnešní neděle má vícero názvů, vícero rovin, vícero podstatných momentů, které se navzájem prolínají a doplňují.

Zaprvé je posledním dnem Velikonočního oktávu, který prodloužil – již dle starozákonního zvyku – oslavu Zmrtvýchvstání Páně na celých osm dnů. Stále tedy prožíváme neděli velikonoční, den Vzkříšení Krista jako jeden jediný radostný den, který učinil Hospodin. V první polovině dnešního evangelijního úryvku se proto ocitáme ještě jednou v neděli zmrtvýchvstání, večer, kdy vzkříšený Kristus přichází zavřenými dveřmi k apoštolům, přeje jim svůj Boží pokoj a dává dar Ducha svatého k odpouštění hříchů.

Zadruhé je dnešní neděle již skutečně druhou nedělí velikonoční, reálně osmým dnem po Zmrtvýchvstání Páně. Liturgicky tak zpřítomňuje i to, co se týden po samotném vzkříšení podle svědectví evangelia událo; o tom je druhá polovina dnešního evangelijního úryvku: Kristus se znovu zjevil svým učedníkům, tentokrát včetně Tomáše, který prvního dne nebyl s ostatními, a tak nechtěl v Kristovo vzkříšení věřit, dokud se sám nepřesvědčí.

Zatřetí dnešní neděle byla ve staré církvi nazývána *Dominica in albis* („nedělí v bílých“, myšleno „šatech“), a to proto, že novokřtěnci až do dnešního dne chodili v bílých rízách, které dostali při svém křtu o velikonoční noci. Radují se oni ze svého křtu, raduje se z nich a s nimi i celé společenství křesťanů, jehož se stali součástí.

A konečně nově se dnešní neděle nazývá také *Nedělí Božího milosrdenství*. Oficiálně ji tak nazval podle zjevení svaté Faustýně Kowalské svatý papež Jan Pavel II., aby tím nejen připomněl celé církvi sobě blízkou formu zbožnosti, ale především aby zdůraznil, čeho je nám bezpochyby nejvíce potřeba a co je ve skutečnosti základem celých Velikonoc: Boží milosrdenství, které odpouští hříchy a otevírá nebe jako nikdy předtím. Ostatně ne nadarmo právě v den svého zmrtvýchvstání dává Ježíš apoštolům Ducha svatého pro svátostnou službu smíření, k milosrdnému odpouštění hříchů.

Zkusme – v rámci těchto rozměrů a rovin – zaměřit svou pozornost především na evangelium. Úryvek má, jak již bylo naznačeno, několik částí. Jde nejen o svědectví o několika událostech, které nastaly v různých okamžicích – v neděli zmrtvýchvstání navečer a týden poté – , ale i o otevření několika vpravdě teologických (Janovu sepsání evangelia zvláště drahých) témat. Témat, která by měla být drahá a důležitá i nám...

«Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám“!» Často se zdůrazňuje, jak vnitřní pokoj je prvním slovem, přáním a darem Vzkříšeného Pána. Vnitřní pokoj – ten darovaný Bohem, ne uměle navozený či navsugerovaný – je jednou z prvních známek, že komunikujeme opravdu s Bohem, že se s ním, třeba v modlitbě, aspoň nějak opravdu potkáváme. Vnitřní pokoj je předpokladem našich dobrých rozhodnutí, zdrojem vnitřní radosti, ale také pramenem touhy o pokoj – i o ten mezilidský, vztahový – usilovat, dávat jej dál. «Blažení tvůrci pokoje, neboť jejich je nebeské království».

Přijetí Kristova pokoje jakožto forma a znamení přítomnosti Zmrtvýchvstalého v našem srdci a životě jedno však předpokládá: být aspoň chvíli za zavřenými dveřmi a čekat. Udělat si – zejména v neděli – prostě čas, chvíli, kdy jsme sami s Bohem, v kostele, v koutě domova či rozkvétající přírodě. Budeme-li zvláště v těchto chvílích otevření příchodu Pána Ježíše, nemusí jít jen o formu nějakého ztišení, potřebné psychohygieny, ale spolu s tím především o možnost opravdového setkání s Kristem. A vzhledem k dobrým Božím důsledkům takového neminutí se s Bohem i o velkou službu našemu okolí...

«Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého!“». Na začátku stvoření Hospodin dechl do hmoty a ta se stala živou bytostí, člověkem. Prorok Ezechiel zaslíbil, že

Bůh vdechne život suchým kostem, že Mesiáš vdechne slabému člověku nové srdce, ne z kamene ale z živého masa, že mu vdechne Božího ducha jako uzdravující vodu.

Pán Ježíš jako Boží Syn – Beránek zabitý a vzkříšený – chce do nitra každého člověka, který se nechá, vdechnout Ducha svatého, chce ho začít nově tvořit, proměňovat a uschopňovat k větší víře, naději a zejména lásce.

«Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny...» nejsou jen slova výsostného momentu ustanovení svátosti smíření, předání milosrdné svátostné moci odpouštět hříchy apoštolům a jejich nástupcům (biskupům a kněžím), ale jsou i vyjádřením, v čem by také měla spočívat ona nová stvořenost člověka: ve schopnosti odpouštět druhým lidem.

Síla k odpouštění, k pouštění na svobodu, k rozvazování z pout dluhů (to jsou historické a etymologické základy slova „odpuštění“ v mnohých jazycích) je jednou z nejbožstějších sil, která mohla být člověku vůbec svěřena. Jedna z nejmilosrdnějších sil. Jedna z nejkrásnějších a vždy tak potřebných sil.

«Viděli jsme Pána!» zvěstují apoštolové osm dní po Vzkříšení Tomášovi, který v neděli zmrtvýchvstání nebyl s nimi, když je zmrtvýchvstalý Kristus poprvé navštívil. Svědectví očitých svědků od začátků bylo a až do konce světa bude jedním z nejzákladnějších momentů pravdivosti křesťanské (velikonoční) zvěsti.

Zmrtvýchvstání není pozdějším mýtem, projekcí touhy, zbožštěním lidského či něčím dalším podobným, nýbrž transcendentní skutečností, která se i historicky stala. Ostatně vyznání jako «hrob je prázdný, Pán z mrtvých vstal a my jsme ho potkali a viděli» jsou vlastně nejstaršími větami celého evangelia.

«Dokud nevidím na jeho ruku jizvy po hřebecích a nevložím svůj prst na místo hřebců a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím». V člověku – už pro nárok na historicitu evangelijních svědectví – je prostě potřeba vidět a dotknout se, pozitivně (až pozitivisticky) se přesvědčit o pravdivosti své křesťanské víry. Stejně jako o autenticitě své náboženské zkušenosti; že je to opravdu Ježíš, koho zakoušíme, ne přelud, ne duch, ne sugesce.

Boží Syn ví o této potřebě člověka, proto se vtělil, působil a vstal z mrtvých v dějinách, což všechno – zvláště pak zjevení Zmrtvýchvstalého – mělo své očitě svědky (odtud apoštolské hlásání). Proto se dává jedinečně a nějak vnímatelně zakusit i v náboženské zkušenosti, způsobem každému – Tomášovi – vlastním. Proto jsou to po vzoru Tomášově právě pochybnosti a nejistoty, které dávají Boha hledat, které otevírají srdce člověka jeho přítomnosti. Jen nesmí naše pochybnosti přestat být tímto podnětem k hledání, jen nesmí zavřít srdce (předpokladem setkání se s Bohem jsou zavřené dveře – určité ztišení, ne zavřené srdce – kamenem).

Milé sestry, milí bratři, kéž tedy ve světle dnešního evangelia zatoužíme po Kristově pokoji, daru Ducha svatého způsobující Kristovu přítomnost v nás samotných, abychom z něj mohli žít a dávat jej i dál. Kéž zakoušíme Boží milosrdné odpuštění a máme touhu sami druhým odpouštět. Kéž si najdeme časoprostor pro setkání se Pánem Ježíšem, kéž naše pochybnosti ve víře a nejistoty v ní se nám nestanou kamenem úrazu, nýbrž cestou, impulsem k hledání Boha, Krista. Nejen kvůli nám, ale i pro všechny kolem nás, zvláště v dnešní době tak složité a pro mnohé tak bolestné...